האשה שנתארמלה פרק שני כתובות כו.

מסורת הש"ס

במסיח לפי תומו. וא"ת ומנ"ל דהכי הוא דלמא ר' חייא העלה בן על פי מציו במסיח לפי תומו ורבי העלה אח ע"פ אחיו אפי' בלא מסיח ואר"י דמסתמא דבמאי דקתני בברייתא מילתא דרבי עשה רבי מעשה ועוד דאי אפשר דרבי העלה אח ע"פ אחיו לגויה אפילו בלא מסיח דהתם אין שייך לומר שבידו להאמילו מעשר למ"ד מעשר לאשון מותר לזרים: **מבית הספר.** נקט שלא לומר שהוא עבד כדאמר בסוף פירקין (לקמן דף כח.): **אין** בתר דקנסינהו **עזרא.** ולר"ע דקודם קנסא הוי דוקא לגוי בתר קנסא אף לכהנים אכל לר"א בן עזריה דמקמי קנסא הוי אף לכהן בתר קנסא הוי לכהן דוקא והא דמעשר לאשון חזקה לכהונה אתיא כר' אלעזר בן עזריה ולא כר"ע ויש שמוחקין אין ומפרשים דהא דקאמר בתר דקנסינהו עזרא הוי אפי' לר"ע דבתר קנסא הוי לכהן דוקא והוי כמו אלא ושינוס הוא בידם דהא בכמה מקומות מוכיח דמעשר לאשון לגוי אף בתר קנסא דתנן בפ' כל הגט (גיטין דף ג.) המלוה מעות את הכהן ואת הלוי להיות מפרש עליהן כו' וכן התם בגמרא ישראל שאמר לבן לוי כור מעשר לאכיך בידי ובפ' הזורע (חולין קלא: ושם) פריך מעשר לאשון דלוי הוא וכן בכמה מקומות והיינו כר"ע ועוד דלמ"ד קנסא לעניים היכי הוי חזקה לכהונה דאלינא דר"ע פליגי בפ"פ יש מותרות (יבמות פו: ושם) דאיכא למ"ד קנסא לכהנים ואיכא למ"ד לעניים דלר' אלעזר בן עזריה הוי דוקא לכהן ואפי' לעשירים כמו קודם קנסא דלא קנסה עזרא שהרי עלו ולמ"ד קנסא לעניים משמע התם דוקא לעניים ולא לכהנים עשירים אפי' בימי טומאה דלית ליה בימי טומאה עניים הוו ועניים דהתם אין לפרש עניי לויים דוקא ולא עניי ישראל וכהנים דא"כ נשתכרו עניי לויים כמה שלא עלו ועוד דמשמע התם אילו הוו כהנים בימי טומאתם עניים לכ"ע הוו שקלי אע"ג דלענין חלוקת מעשר הוו כישראל דלגוי ולא לכהן קאמר אלא לעניים בין עניי כהנים בין עניי לויים ולמ"ד מעשר לאשון מותר לזרים שקלי אפילו עניי ישראל אכל למ"ד אסור לזרים אין נראה שיתן לעניי ישראל כדי למוכרו דמילתא דאתי לידי תקלה לא אתקינו רבנן דאיכא למיחש דלמא אתי למיכליה [כדאמר בסמוך לא מיבעיא לר"מ דאמר אסור לזרים כו'] ולר"ע לא הפקיע עזרא את הלויים מכל וכל להשוותן לישראל וכהנים שלא יטלו עשירים לויים אלא בתורת עניות אלא לגויים בין עניים בין עשירים היו חולקים לעולם כדמוכח בכל הנהו שהבאתי שהיו נוטלין בתורת לויות ועוד דר"ג בספיקה שנתן מעשר לאשון לר' יהושע בן חנניא (מעשר שני פ"ה מ"ט) אי בתורת עניות יהיב ליה אמאי לא יהב ליה נמי מעשר עני שהרי מעשר עני נתן לר"ע ומיהו יש לדחות דלעולם בתורת עניות נתן לו ומה שלא נתן לו מעשר עני לפי שהיו לו מאתים זוז דאינו טוטל במעשר עני כדתנן במסכת פאה (פ"ח מ"ח) אבל מעשר לאשון יטול אפי' יש לו מאתים זוז דהא איכא למ"ד דאפי' כהנים עשירים בימי טומאה עניים הוו ועוד דלא ליתן כל מתנותיו לעני אחד: **בתר** דקנסינהו עזרא. לא אשכחן בהדיא בקרא דקנסינהו רק מצינו בעזרא (נחמיה י) והיה הכהן בן אהרן עם הלוים בעשר הלוים ואיכא למימר דה"ק כשיבאו הלוים לחלוק בבית הגרנות יבאו הכהנים עמהם ומיהו לר"א בן עזריה דבתר קנסא דוקא לכהן לא משמע מהאי קרא דאיכא למימר עם הלוים דקאמר קרא היינו לקבל מהם מעשר לאשון משלהם דהא משלהם לא קנסם עזרא כדמוכח בפרק הזורע (חולין קלא:) וי"ל דלר"א בן עזריה לא נמנעו הלוים מכל וכל מלילך לבית הגרנות לחלוק במעשר כדאמר בסמוך דלמא איקרי ויהיב ליה כל שכן בימי עזרא שעדיין לא פשט הקנס שהיו הולכים בבית הגרנות ולכך נאמר שילכו הכהנים עם הלוים ולמ"ד קנסא לעניים הא דכתיב והיה הכהן היינו בכהן עני ומשום דהכהנים עניים שבימי טפי לפי שאין כל כך עסוקים במלאכה אלא בעבודת בית המקדש וגם אין להם קרקעות נקט כהן וה"ה עניי ישראל למ"ד מעשר לאשון מותר לזרים וה"ל יוסף פירש מדכתיב (במלאכי ג) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר בבית האוצר היה לשכה שתיקן עזרא לאת שם תרומת הכהנים כדכתיב בעזרא (נחמיה י) וכיון שאומר להביא שם המעשר א"כ של כהנים הוא וקיימא לן (מגילה דף טו.) דמלאכי זה עזרא ולמ"ד לעניים נקט אל בית האוצר משום דהכהנים עניים שבימי טפי כדפרישית אי נמי אל בית האוצר לא ליתן לכהנים אלא לחלק לעניים וה"ל אלחנן הקשה דבסוף עזרא) משמע שהמעשר היה לגויים דכתיב ואדע כי מנות הלוים לא נתנה (להם) ויברחו איש לשדהו הלוים והמשוררים כו' משמע שהלויים והמשוררים היו חולקים ולריך לומר דזה היה מקמי דקנסינהו עזרא אך קראי לא מוכחי הכי: **והאמר** רבי יוחנן דברי הכל אין ערער בו'. נראה לר"י דר' יוחנן עיקר דבריו על משנתנו ולהכי לא קא משני הכא ה"מ היכא דאיכא חזקה דכתובות כו' כדמשני בפרק עשרה יוחסין (קידושין דף עג:) ואם תאמר והואיל ואממני' קאי היכי פריך מיניה התם ובפרק קמא דגיטין (דף ט.) גבי גט דלמא הא דקאמר ר' יוחנן דלא מהני ערער דחד היינו היכא דאיכא עד אחד דמכשר דקתני מעלין לכהונה על פי עד אחד ויש לומר דהש"ס יליע דר' יוחנן אמסקנא דיבר בתחלה היה קול ואמ"כ בא עד אחד להכשירו והקול אמתי בי תרי ואמרי דבן גרושה ובן חלוצה הוא דבכי האי גוונא א"ר יוחנן דבעינן שנים אע"ג דהעד שהכשיר והקול כמאן דליתנהו דמי שהרי העד גרוע מן הקול אי לאו מטוס חזקה דמסייע ליה לבטל הקול שהרי הקול פוסל והעד אינו פוסל לרבי יוחנן): **אין** ערער פחות משנים. לאפוקי חד דלא הוי ערער אבל קול נמי פוסל בתחלה בתרומה קודם שבא העד המכשיר: **ואתא** עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא. לא בעי למימר דפליגי אי מעלין ע"פ עד אחד כשהקול פוסל דפשיטא ליה להש"ס דלא פסיל קול לכ"ע כיון דאיכא עד וחזקה ועוד דקול לא הוי קרי עוררין: ואסקיניה

והטביליני. מפני שסתם מינוק מטפח בלשפות ושרצים מצויין שם: **נערב.** דלריך הערב שמש: **והחולק בכ"ד.** קא ס"ד שעל פי כ"ד הקבוע בעיר היו חולקין לו תרומה בבית הגרנות ולקמיה פריך אי בכ"ד לא הוי חזקה היכא הוא חזקה: **כתר דקנסינהו עזרא.** לגויים דלא ליתנו להו כדאמרי' ביבמות בפ' יש מותרות (דף פו:): **לוי דלאו לוי הוא.** כלומר בלוי ליכא לספוקי דהא אתיא כהן: **למ"ד כו'.** פלוגתא היא ביבמות (שם): **בנכסי אביו כו' אינה חוזקה.** להשבית מעליו קול היוצא על אמו שהיא גרושה והוא מגל: **פשיטא.** דהא אפי' הוא מגל יורש את אביו: **רבן שמעון היינו רבי אליעזר.** דהא ודאי במקום שיש עוררין לא אמר רבן שמעון דליהוי חד נאמן וכי אמר מעלין במקום שאין עוררין קאמר: **דר"א סבר ערער חד.** הוי ערער ואין אחד נאמן עליו להכשירו: **ונפק עליה קלא.** קול בעלמא ולא עדות: **ואתאיניה.** מן הכהונה עד שיבקעו את הדבר שמעלה הוא לכהונה: ואסקיניה

אמר [3]אין בתר דקנסינהו עזרא ודלמא איקרו ויהבו ליה אמר רב חסדא הכא במאי עסקינן [4]כגון דמוחזק לן באבוה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלאו לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן דאמר [5]מעשר ראשון אסור לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה [6]מעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה לא יהבי ליה והחולק בבית דין אינה חזקה אי בבית דין לא הויא חזקה היכא הויא חזקה אמר רב ששת הכי קאמר [7]החולק תרומה בנכסי אביו עם אחיו בבית דין אינה חזקה פשיטא מהו דתימא מדהנך לאכילה האי נמי לאכילה קמ"ל הנך לאכילה האי לזבוני: רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד וכו': רשב"ג היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער חד איכא בינייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער תרי

א) האמר רבי יוחנן דברי הכל [8]אין ערער פחות משנים אלא הכא במאי עסקינן דמוחזק לן באבוה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה או בן חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא ואסקיניה

במסיח לפי תומו כי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל [9]מעשה באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר זכורני כשאני תינוק ומורכב על כתיפו של אבא והרציאוני מבית הספר והפשיטוני את כותנתי והטבילוני לאכול בתרומה לערב ור' חייא מסיים בה וחבירי בדילין ממני והיו קורין אותי יוחנן אוכל חלות והעלהו רבי לכהונה על פיו תניא ר"ש בן אלעזר אומר כשם שתרומה חזקה לכהונה כך מעשר ראשון חזקה לכהונה והחולק בבית דין אינה חזקה מעשר ראשון דלוי הוא כר"א בן עזריה דתניא [10]תרומה לכהן מעשר ראשון ללוי דברי ר"ע ר"א בן עזריה אומר מעשר ראשון אף לכהן אימור דאר"א בן עזריה אף לכהן לכהן ולא ללוי מי

ב) אמר [3]אין בתר דקנסינהו עזרא ודלמא איקרו ויהבו ליה אמר רב חסדא הכא במאי עסקינן [4]כגון דמוחזק לן באבוה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלאו לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן דאמר [5]מעשר ראשון אסור לזרים דלא הוו יהבי ליה אלא אפילו למ"ד [6]מעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה לא יהבי ליה והחולק בבית דין אינה חזקה אי בבית דין לא הויא חזקה היכא הויא חזקה אמר רב ששת הכי קאמר [7]החולק תרומה בנכסי אביו עם אחיו בבית דין אינה חזקה פשיטא מהו דתימא מדהנך לאכילה האי נמי לאכילה קמ"ל הנך לאכילה האי לזבוני: רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד וכו': רשב"ג היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער חד איכא בינייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער תרי

א) האמר רבי יוחנן דברי הכל [8]אין ערער פחות משנים אלא הכא במאי עסקינן דמוחזק לן באבוה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה או בן חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא ואסקיניה

צד א מיי' פ"כ מהל' איסורי ביאה הלכ' יד סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סימן ג סעיף ה:
צה ב מיי' פ"ו מהלכי תרומות הלכה ה סמג לאוין רכד:
צו ג מיי' פ"ח מהלכי מעשר הלכה ד:
צז ד מיי' פ"כ מהל' איסורי ביאה הלכה (טור) סח טוש"ע אה"ע סימן ג סעיף ו (ז):
צח ה מיי' שם הלכה יב:

תוספות רי"ד

רשב"ג אומר וכו' רשב"ג היינו ת"ק פי' ר"א שאין לומר שבמקום עוררין קאמר רשב"ג דמעלין לכהונה ע"פ עד אחד אלא במקום שאין עוררין וה"ק נמי ר"א. ואסיק רב אשי דבמצטרפין לעדות קמיפלגי ובמקום שיש עוררין. והכא במאי עסקינן במוחזק לן באבוה דהאי דכהן הוא. ונפק עליי' [קלא] דבן גרושה ובן חלוצה הוא ואחתיניי. פי' עד שנבדוק הקול אם הוא אמת אם לאו ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' האמר ר' יוחנן דברי הכל אין ערער פחות משנים. עי' תוס' ד"ה והאמר ומתוכו הרי"ן כחולין פא ע"א ד"ה וקסיא לן:

מוסף רש"י

והטביליני. לפי שדרכי של תינוק לטפח כשרצים וכטומאות (ב"ק קיד:). וחבירי בדילין ממני. מפני תרומתי (שם). רשב"ג היינו רבי אליעזר. דהא ודאי במקום שיש עוררין עליו לא אמר רשב"ג דליהוי חד נאמן כי אמר מעלין במקום שאין עוררין קאמר (רשב"ם ב"ב לא:). ערער חד איכא בינייהו. והא דקתני כאמן שיש עליו עוררין היינו עד אחד הפוסלו ומכחיש עד אחד המכשירו (שם). דרבי אליעזר סבר ערער חד. הוי ערער ואין עד אחד נאמן עליו להכשירו (שם). ורשב"ג סבר ערער תרי. בעינן אבל במקום ערער אחד הוי עד אחד נאמן להכשירו (שם). והא אמר ר' יוחנן. לא איתפרש היכא קאי (שם לב.). ונפק עליה קלא. בעלמא ולא עדות (שם). ואחתיניה. מן הכהונה עד שיבקעו את הדבר, שמעלה היא בכהונה, וכל זה יאור לשון הוא בלא לורך, דבלא קול נמי מיתוקמא שמעתתא שפיר בעד אחד מכשיר מעיקרא ועד אחד בסוף ושנים עדים עוררים ביניהם, דמסתברא ואזיל, אלא משום הכי נקט ליה דבעי למימר ואתי עד אחד ואמר דהכן נמוד הוא ואסקיניה, דלמאי אתא עד אחד להכשירו אלא אם כן יפא עליו פסולת קודם לכן (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com